

20.12.2019

Puolustuspoliittinen osasto

POHJOISMAIDEN (NORDEFCON), POHJOISMAIDEN JA BALTIAN MAIDEN SEKÄ POHJOISEN RYHMÄN PUOLUSTUSMINISTERIKOKOUS TUKHOLMASSA 19.-20.11.2019

Ruotsin Nordefco-puheenjohtajuuskauden toinen puolustusministerikokous järjestettiin 19.11.-20.11 Tukholmassa. Samassa yhteydessä järjestettiin Pohjoismaiden ja Baltian maiden (NB8) sekä Pohjoisen ryhmän (Northern Group, NG) työistunnot. Suomea kokouksissa edusti puolustusministeri Antti Kaikkonen. Illalliselle ja Pohjoisen ryhmän istuntoon osallistui myös Ruotsin kutsumana vieraana Naton Euroopan joukkojen komentaja (SACEUR) kenraali Wolters.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden työistunnossa käsiteltiin lähialueen turvallisuustilannetta sekä puolustusyhteistyön kehittämistä niin alueellisella kuin eurooppalaisella tasolla. Pohjoisen ryhmän istunnon asialistalla oli sotilaallinen liikkuvuus (Military Mobility), strateginen viestintä, arktiset kysymykset sekä alueellinen turvallisuustilanne. Northern Group -ryhmittymään kuuluvat Pohjoismaiden ja Baltian maiden lisäksi Alankomaat, Iso-Britannia, Puola ja Saksa.

NORDEFCON MINISTERIKOKOUS 19.11.2019

Sotilaskoordinaatiokomitean (MCC) päivitys ministereille

MCC:n puheenjohtaja, kenraalimajuri Michael Claesson (SE) esitteli ministereille sotilaallisen koordinaatiokomitean (MCC) edistymisraportin sekä tärkeimpien käynnissä olevien projektien tilanteen. Claesson korosti erityisesti tämän vuoden ilmavoimien Arctic Challenge Exercise 19 (ACE 19):n merkitystä. Harjoitus järjestettiin 22.5.-4.6.2019 Suomen, Ruotsin ja Norjan alueella ja siihen osallistui kaikkiaan noin 140 ilma-alusta. Kyseessä oli suurin Euroopassa järjestetty ilmavoimien harjoitus tänä vuonna. Harjoituksen katsotaan täyttäneen Nordefcon omat vaatimukset Flag-tason harjoitukselle. Tämän tason ylläpitäminen kuitenkin edellyttää jatkuvaa tukea etenkin Yhdysvalloilta.

Ilmatilannekuvan vaihtamista koskevaa NORECAS (Nordic Enhanced Cooperation on Air Surveillance) –hanke on edennyt hyvin. Hankkeen tavoitteena on parantaa tilannetietoisuutta, lentoturvallisuutta sekä alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen toimintaedellytyksiä. Ilmatilannekuvayhteistyö koskee rauhanajan yhteistyötä.

Claesson totesi, että Alternate Landing Base (ALB) –konseptia on Nordefco-maiden tahdon mukaisesti päivitetty ja jatkossa varakenttämenettely on mahdollinen myös aseistetuille sotilaskoneille. Lisäksi Claesson mainitsi, että MCC on ohjeistuksen mukaan tuottanut katsauksen seuraavien kolmen vuoden 5-6 merkittävimmistä aktiviteetista tai harjoituksesta pohjoismaissa.

Ministerit kiittelivät sotilaskomiteaa hyvästä työstä. Ministerit korostivat, että on keskeistä säilyttää Yhdysvaltojen tuki ACE-harjoitukselle. Tämä on käytännön edellytys flag-tason ylläpitämiseksi.

20.12.2019

Puolustuspoliittinen osasto

Kriisikonsultaatiomekanismi

Kriisikonsultaatiomekanismin tarkoituksena on edesauttaa yhteisen tilannekuvan luomisessa sekä viestien koordinoinnissa kriisitilanteissa. Kriisikonsultaatiomekanismin perustaminen toimii ensimmäisenä konkreettisenä projektina, joka toteuttaa uuden Nordefco-vision tavoitetasoa. Mekanismissa hyödynnetään olemassa olevaa suojattujen yhteyksin verkostoa. Mekanismin voi aktivoida kuka tahansa Nordefco-maista. Ministerit olivat erittäin tyytyväisiä mekanismiin, jota oli testattu ministerien toimesta ministerikokousta edeltävällä viikolla. Ministerit korostivat, että järjestelmän käyttökynnys tulee säilyttää matalana.

Kokonaismaanpuolustus

Työ kokonaismaanpuolustuksen ja kriisinkestävyyden edistämiseksi on edennyt hyvin. Ministerit puolsivat esitettyjä yhteistyöalueita: yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen Haga-ryhmän kanssa virkamiestasolla; logistiikkatyön jatkaminen logistiikkafoorumilla; huoltovarmuusjärjestelyiden kehittäminen; sekä strategisen infrastruktuurin yhteisen hyödyntämisen mahdollisuuksien pohdinta.

Yhteistyö kriisi- ja konfliktitilanteissa: ajatuspaperi

Nordefcon Visio 2025 tavoitteena on yhteistyön avulla kehittää kunkin maan kansallista puolustusta sekä kykyä toimia yhdessä rauhan, kriisin ja konfliktin aikana. Ruotsi esitteli ajatuspaperin vision asettaman uuden tavoitetason työstämiseksi eteenpäin. Ministerit totesivat, että nykyinen Nordefcon yhteisymmärryspöytäkirja (MoU) on edelleen hyvä perusta yhteistyölle myös kriisiaikoina. Pohjoismaat parantavat kykyään toimia yhdessä myös kriisiajat huomioiden.

Pohjoismainen puolustusmateriaaliyhteistyö

Puolustusministereille esiteltiin yhteispohjoismaisesti valmistelu opas yhteishankkeiden läpiviemiseen. Ruotsi esitteli tilannekatsauksen puolustusmateriaalialan työhön, muun muassa yhteispohjoismaisen taisteluasukokonaisuuden hankinnan etenemiseen. Kyseessä on ensimmäinen pohjoismainen hankinta, jossa on mukana neljä maata. Hankintasopimus on tarkoitus allekirjoittaa loppuvuonna 2020. Lisäksi Ruotsi informoi, että pohjoismaiseen materiaalialan valtiosopimukseen liittyvä alaliite vientivalvonnasta on etenemässä. Ministerit totesivat oppaan olevan hyvä ja käyttökelpoinen.

Muut asiat

Tanska esitteli puheenjohtajakautensa (2020) painopisteet. Tanskan tavoitteita tulevat olemaan käynnissä olevien hankkeiden edistäminen (mm. vision toimeenpano ja transatlanttisen suhteen kehittäminen), Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyön lisääminen, kyber, "green defence", arktinen, yhteistyö kriisikonsultaatiomekanismin kehittämiseksi, teollisuusyhteistyö sekä yhteistyön kehittäminen silmällä pitäen kriisiaikoja.